

KOROŠKI SLOVENEK

Naroča se pod naslovom
"KOROŠKI SLOVENEK"
 Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.
 Rokopisi se naj pošljajo na naslov:
Pol. in gosp. društvo
 Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.

List
za politiko, gospodarstvo
in prosveto

Izhaja vsako sredo.
 Stane četrtletno: 1 šiling.
 celoletno: 4 šilinge.

Za Jugoslavijo
 četrtletno: Din. 25.—
 celoletno: Din. 100.—
 Pozamezna številka 10 grošev.

Deželni zbor.

(Konec.)

Proračun 1930.

Dež. svet. Kermaier poroča, da tudi predloženi deželni proračun ne kaže najlepše slike in ne more zadovoljiti. Črtalo se je, kar se je dalo, a proračun se ni mogel uravnovesiti niti pri rednem gospodarstvu. Prvotni proračun je izkazoval 8 milijonov S primanjkljaja, ki se je znižal na 2,744.608 S. Tudi znanje mora biti štedenje glavno načelo deželne uprave. Pa tudi druge zvezne dežele ne gospodarijo drugače: Solnograška in Štajerska imata primanjkljaj, Tirolska in Predarelska sta uravnoveseni, ker za šole občine več prispevajo, Gornje in Nižje Avstrijski stojita boljše, a je njih gospodarski položaj drugačen. Koroško prebivalstvo se bavi s kmetijstvom in gozdarstvom. Agrarna kriza je sicer mednarodnega značaja, zadene pa ubogo Koroško primerno najbolj, ker je daleč od odjemalca Dunaja. Kmetijstvo je v zadnjih letih zelo napredovalo, a koroški kmet se ni hudo zadolžil in mora plačevati na leto 1 milijon S obresti. To je težka mōra, ki tlači gospodarstvo, tlači hujše nego svoječasno robota.

Veliko denarja jemlje narodnemu gospodarstvu brezposelnost, ki vpliva tudi na delavske mezde. Brezposelni nimajo kaj proizvajati, živeti pa morajo in to podružuje življenje. Mogoče bi bilo dobro, če bi se vpeljalo prisilno delo (kuluk, kakor v Jugoslaviji in na Bolgarskem). Vsak državljan bi moral delati zastonj, recimo nekaj mesecev ali eno leto v svojem življenju za državo na cestah, javnih zgradbah itd. Večjo pažnjo bo treba posvečati tudi produktivnemu brezposelnemu skrbstvu. Nekaj nemogočega je, da brezposelni od države sprejemajo, nudijo ji pa nič.

Gospodarstvu škoduje tudi notranjepolitični položaj. Prebivalstvo je razcepljeno na dva tabora. Na Koroškem do ostrih političnih bojov ni prišlo, ker je nas že enkrat rešila samo edinost. Zboljšanja finančnega položaja dežele ni pričakovati, kakor tudi ni pričakovati posebne spremembe pri delitvi davkov. Nekaj se bo moralo napraviti, ker ne gre, da dežele nimajo niti najpotrebnejših sredstev, Dunaj pa je bogat in živi preko svojih razmer. Na tem imajo velik interes tudi občine, ki stojijo na strani dežel. Računski dvor je ugotovil, da se v deželi pametno gospodari.

Koroška je imela dne 28. novembra 1929 5,182.503 S dolga. Dovoljenje pa ima še, da sme najeti novo posojilo v znesku 2 milijonov šilingov. Posojila se niso porabljala za redne potrebe. Vspenjača na Kanzel je dobila posojila 510.000 S, oziroma je dežela pokupila toliko delnic, vrniti in obrestovati pa mora vspenjača 897.391 S. To podjetje je aktivno. Za vodovode se je izposodilo 151.689 S, za kultiviranje 14.245 S, za melioracije 329.455 S; za razne vrednote se je porabilo: Laas 818.000, Hoprijan 175.000, regulacija Gline 500.000, Drauhofen 300.000 S in poleg tega ima dežela v bankah in poštni hranilnici okrog enega milijona S, da je dolg dežele pravzaprav zelo majhen. K temu pridejo še izdatki za dograditev zdravilišča Laas in cesta čez Pack.

Redni proračun izkazuje 24,963.841 S izdatkov, 22,814.263 S dohodkov in 2,149.578 S primanjkljaja; izredno gospodarstvo pa 595.030 šilingov izdatkov, skupaj tedaj primanjkljaja 2,744.608 S. V podrobnem se bomo s proračunom še bavili. — Deželni zbor (poslanci, poto-

vanja, stenografi) stanejo deželo na leto samo 155.500 S. Glede stanarinske doklade učiteljem se bo šele razpravljalo, ker imajo učitelji stanovanja povečini zastoj. Zvišanje davkov ni nameravano. Nato je bil odkazan proračun finančnemu odboru.

Tujski promet.

S tem se bavi predvsem dežela in je dosegla mnogo. Organizatorično se je bavila z njim deželna zveza za tujski promet, ki pa je samo društvo in ne more popolnoma ustreči, vsled česar se je ustanovilo še dvoje drugih društev. Vsa ta društva imajo isti cilj, nimajo pa svoje centrale. Referent za tujski promet predlaga ustanovitev deželnega urada za tujski promet, ki bo imel preskrbeti tudi sredstva za propagando. V uradu bodo sedeli zastopniki dežele, gostilničarjev, „Ravag“ itd. Predlog se odkaže odboru.

Avtomobilizem.

Na Koroškem je 65 občin prepovedalo avtomobilski promet na svojih cestah in potih. To otežkoča razvoj avtomobilskega prometa. Doležela ni imela pravice, da bi posegla vmes. Zato se predlaga, da se cestni zakon izpremeni. — Preveliko je občin, ki so izdale prepovedi. Sicer je pa tudi res, da ovirajo avtomobili posebno na ožjih podeželskih potih in cestah med žetvijo kmečke vozničke. Avtomobili se kratkoma ne izogone. In tukaj pomaga samo prepoved. Tudi ni uvideti, zakaj se hoče odvzeti občinam pravica prepovedi pri onih cestah, ki jih občine vzdržujejo popolnoma same. Vsekakor imajo na takih cestah prednost kmečki vozovi in potem šele avtomobili. Landbundovski predlog je bil sprejet.

Skrb za kmetijstvo.

(Konec.)

Organizacija za prodajanje.

Zelo razveseljivo je, da je država vpostavila za organiziranje prodaje kmečkih pridelkov 200.000 S. Na dunajski živinski trg je prišlo domače živine leta 1927 samo 32%, l. 1928 je domači dovoz padel na 23%, letos se je po delovanju deželnih kulturnih svetov dvignil že na 50%.

Dovoz svinj.

Storilo se je vse, da se dvigne dovažanje svinjskega mesa na Dunaj. Dozdaj se je ogromne množine dovažalo s Poljske. Doseglo se je, da se je v prvih 10 mesecih 1929 pripeljalo na Dunaj domačih svinj 4krat toliko kakor l. 1927. A vedno še je domači dovoz neznatni in se morajo kmetje potruditi, da si osvojijo ta trg.

Živinska kuga.

Dunajski živinski trg je kriv, da se v državi širijo živinske kužne bolezni, Vasi, kamor se vozi z dunajske tržne dvorane gnoj, so vse okužene. Železnica svoje vozove premalo desinficira. Zoper kužne bolezni potrebna zdravila (Impfstoff) naj se poskrbe v zadostni množini in po ceni, ki jo kmet zmore.

Graščak in kmet.

Treba bo tudi poskrbeti, da bodo v bodoče graščine malim kmetom v prijaznejši in človeški obliki dajale, kar kmet potrebuje drv in nastilje.

Umetna gnojila in semena.

Poljedelski minister je poročal, da se nadaljuje kreditna akcija za nakupovanje umetnih gnojil in semen v tej obliki, da država doplačuje pri žirocentrali k o-

brestim dotičnih posojil. Umetnih gnojil se je v Avstriji porabilo l. 1923 8600 vagonov, l. 1928 pa 16.400 vagonov.

Povračevanje voznine.

Da zamore kmet v planinskih deželah svoje blago pri dragi železniški voznini spraviti na Dunaj, je začela država ljudem to voznino povračevati. V letu 1927—1928 se je povrnila voznina za 26.600 goved in 5200 telet, l. 1928—1929 za 50.500 goved in 8300 telet, in se je v ta namen dalo prvo leto 244.000 S, drugoletno 492.000 S. To povračanje je doseglo, da se je spravilo več domače živine na Dunaj in se je poživil domači živinski trg.

Domača živina na dunajskem trgu.

Ko je bilo prve 10 mesece l. 1928 na dunajskem živinskem trgu domače živine samo 19%, se je razmerje l. 1929 zboljšalo na 38%. Tudi dovažanje svinj na Dunaj se je zboljšalo. Prvo polletje l. 1928 se je s Poljske pripeljalo 268.000 živih svinj, isto dobo leta 1929 samo še 168.000. Tudi cene svinjskega mesa so se na Dunaju dvignile. Počez je bila cena svinjine na Dunaju l. 1927 191 grošev, l. 1923 169 g, l. 1929 204 grošev. Najvišja cena je bila l. 1927, 243, leta 1928 221, leta 1929 263 g.

Krompir.

Ko se prideluje vedno več krompirja, ga je treba nekam izvažati. Leta 1928 se je uvozilo 5620 vagonov in izvozilo 8170 vagonov. Ker se je pa baje znašel v Avstriji krompirjev rak, je Italija delala izvozu težave. Avstrijska vlada je medtem dosegla nekaj olajšav.

Melioracije.

V letih 1927 in 1928 se je v Avstriji kultiviralo 9300 hektarjev zemlje. Ta številka se l. 1929 zviša na 15.000 hektarjev, na katerih se prične novo delo. Na tem polju se računa pridelek vrednosti 10 milijonov. S temi melioracijami se je tudi mnoge posestnike podprlo in utrdilo.

Zboljševanje poljedelstva.

Poljedelstvo se pospešuje in zboljšuje z oddajo plemenitih semen. Kmetje po teh zelo povprašujejo in akcija se nadaljuje. Država podpira napravljanje žitnih čistilnic ter namakanje semen s raznimi snovmi, ki pospešujejo rast (Beizen).

Repnica.

Škoda, ki jo dela repnica v naših jarih setvah, je izredno velika in se ceni na 48 milijonov v letu. Kmetom se bodo dajale potrebne snovi za brizganje tega plevela.

Pridelovanje krompirja.

Pridelovanje krompirja se bo pospeševalo tako, da se bodo sadile domače, podnebju primerne, proti raku trdne vrste, ki se bodo ljudem oddajale po nižji ceni. Zadrugam se bodo dali stroji za sortiranje krompirja, ker je treba napraviti enakomerno blago, ki ga inozemstvo zahteva.

Živinske bolezni.

Stanje živinskih bolezni je že leta sem popolnoma povoljno. Najnevarnejših bolezni: živinske kuge in pljučne kuge je država popolnoma prosta. Kuga na gobcih in parkljih se nahaja tupatam, ali samo krajevno. Zgornjeavstrijska, Štajerska, Solnograška in Koroška so tudi te kuge popolnoma proste. Na Tirolskem, Predarelskem in Gradiščanskem so posamni slučajji. Na Nižjeavstrijskem je pri 700 kmetih kuga na parkljih.

POLITIČNI PREGLED

Koroške zadeve v proračunskem odboru. Pri poglavju „Trgovina in promet“ se je oglasil k besedi tudi posl. Lagger, ki je opozarjal na to, da bodo prihodnje leto na Koroškem velike plebiscitne proslave, ki se jih bo udeleževala dežela in prebivalstvo brez razlike. Želeti bi bilo, da bi zvezna vlada k tej priliki izpolnila obljube na gospodarskem polju. Z gradnjo vzhodne železnice se še vedno ni pričelo. Vlada bi imela ravno tako podpirati rodbine v koroških bojih padlih sinov, kakor invalide iz tega časa. Podpreti pa je treba tudi one, ki so v obrambnih bojih trpeli na svoji posesti. Prihodnje leto je za Koroško slavnostno leto. Ceste v Rožni dolini so v slabem stanju. V jezikovno mešanem ozemlju je opaziti veliko pomanjkanje denarja in tu je treba pomagati. Lagger se zavzema dalje za pospeševanje obrti in industrije v glasovalnem ozemlju. — Inž. Tauschitz (Tavšič) želi, da bi prihodnje leto zvezna in deželna vlada kaj nudili prebivalstvu cone A, ki je v l. 1920 bilo zvesto na strani Avstrije. Tam biva najsiromašnejši del koroškega prebivalstva. Posebno je treba podpirati Pliberk, ki je izgubil zaledje. Vlada naj bi prispevala k cesti Pliberk—Žvabek—Labud in Vovbre—Djekše. — Tudi posl. Kliman je za to, da se pomaga prihodnje leto težko preizkušenemu prebivalstvu Koroške. Trgov. minister dr. Hainisch je potem gospodom povedal, da z vzhodno železnico ne bo nič (ker plebiscit je že pri kraju in ni več potrebe, da bi se še dalje obljubljalo nekaj, kar se nikdar ne izpolni), zato pa se zgradi „Packerstrasse“, kot zveza s Štajersko.

Ustavna reforma in drugo. S polno paro se je delalo pretekli teden na spremembi ustave. Seje ustavnega pododpora so trajale pozno v noč, enkrat celo do pol 4. zjutraj. Mudi se, ker je treba rešiti pred božičnimi počitnicami tudi še zvezni proračun in gospodarska kriza postaja vedno hujša. Do spremembe ustave je moglo priti samo, ker je popustila ena kakor druga stran; seveda se v več točkah sporazum ni dal doseči ali vsaj ni prodrlo ne eno ne drugo stališče. Veliko se je doseglo, vendar je med vladnim predlogom in novo ustavo velika razlika, da se dejansko v ustavnem vprašanju ne bo dosti izpremenilo. Meščanske stranke niso posebno vzradoščene. Glede dunajskega šolstva dobi prosvetni minister gotov vpliv, zveznega predsednika voli neposredno ljudstvo, zvezni predsednik sme omejeno izdajati zasilne odredbe, za volilno pravico je potrebna starost 21 let, dežele do 250.000 prebivalcev bodo volile 26 deželnozborskih poslancev, do 500.000 prebivalcev 36 (Koroška tedaj 36), Dunaj ostane dežela, a varstveno službo prevzame zvezna policija, rekurzna pot se podaljša do ministrstva, pri davčnih in stavbinskih zadevah bo imela besedo tudi zvezna vlada, vpelje se kontrola monopolskih podjetij, kontrola računskega dvora, mestna cestna policija se ukine. Za

dosego volilne pravice je potrebno polletno bivanje v enem kraju, volilni imeniki se razporežijo vsako leto po dvakrat, v januarju in juliju. Z ljudskim glasovanjem ni nič, zato pa se vpelje ljudska zahteva. Predlog za ljudsko zahtevo mora podpisati 300.000 volilcev, v eni deželi največ 150.000, da pa je ljudska zahteva sprejeta, je potrebna nadpolovična večina volilnih upravičencev. Volilna obveznost je propadla. Parlament je sprejel ustavno spremembo 7. t. m. Vse točke, ki so bile sprejete v odboru sporazumno, so dobile predpisano dvetretjinsko večino, druge pa so propadle. Nova ustava je kompromisno delo, ki pomeni napredek razvoja države v smislu demokracije. Da bi nova ustava prinesla naši državi napredek in blagostanje! Pred glasovanjem je zvezni kancler Schober povdarjal, da se Avstrija s to ustavno reformo iz sistema docela parlamentarne države približuje prezidentski državi s parlamentarno odgovornostjo. Izrazil je zadovoljstvo nad doseženim ustavnim delom, pripomnil pa je, da je obžalovati, da se ni doseglo vse, kar je vlada predlagala. Ustavna reforma izvira iz ljudskega gibanja, ki se je moralo upoštevati. Kakor je iz naroda prišlo nezadovoljstvo proti dosedanji ustavi, tako bo narod imel zadnjo sodbo o sedaj doseženem delu. — Heimwehrovski krogi izjavljajo, da pomeni ustavna reforma samo stopnjo v borbi za pravo ljudsko državo, ki ima za cilj, da bo služila vsem stanovom prebivalstva enako. — Dr. Steidle se je v razgovoru s francoskim novinarjem izrekel proti priključitvi in za ustavitev agitacije v južnotirolskem vprašanju. Ta izjava je izzvala veliko ogorčenje med pristaši priključitve. — Angleški „Daily Herald“ zopet ostro napada Heimwehr in politike, ki se z njimi družijo. Končno pravi, da bo začetkom prihodnjega leta iskala Avstrija v inozemstvu posojilo. Težko je verjeti, da bi bil kdo voljan posoditi denar državi, ki ji pretijo vsak hip notranji oboroženi spopadi. — Iz razprav v proračunskem odboru se da posneti, da se pošta s 1. januarjem 1930 vsekakor podraži kljub protestom gospodarskih in trgovskih krogov.

Nemški zakon o zaščiti države. Sprejel ga je državni svet z veliko večino. Takozvani cesarski paragraf je bil črtan. Zakon ne vsebuje več določbe glede omejitve bivanja in prepovedi naselitve za člane bivše vladarske rodbine na nemškem ozemlju. V novi zakon je spravila vlada tudi določbo, ki skrbi za varstvo življenja političnih osebnosti. To določbo je odbor razširil na vsak napad na življenje katerekoli politične osebnosti, brez razlike strankarske pripadnosti, tako da je zaščiten tudi krog oseb, ki republiko ni naklonjen. Razen tega je bila razširjena zaščita proti obrekovanju ne samo onih državnikov, ki so bili izdihni radi atentatov, temveč na vse mrtve politike brez razlike strankine pripadnosti. Važna je tudi sprememba, ki jo prinaša novi zakon o zaščiti republike, da so za razpust društev pristojne deželne oblasti, in ne državni notranji minister, kakor je bilo dosedaj. —

Državni volilni odbor je ugotovil, da je bilo za ljudsko zahtevo veljavno oddanih 4.135.300 glasov. Okrog 40.000 glasov je bilo razveljavljenih, ker so se pobirali po hišah. S to zadevo se je bavil 29. novembra državni zbor. Proti ljudski zahtevi je ostro nastopil nemški zunanji minister, ki jo je odklonil. Ugotovil je, da se je za ljudsko glasovanje prijavilo samo 0,02 odstotka več, kakor se zahteva po ustavi najmanjše število 10 odstotkov. Ta ljudska zahteva je napad na avtoriteto države in je sposobna, da popolnoma zmeša ustavni red. Ta zahteva je zgrajena na neodkritosrčnosti, ker se opira na nesmiselno trditev, da sloni dosedanja nemška zunanja politika na priznanju, da je Nemčija kriva vojne. Zunanja politika se ne more delati s plebisciti. Če bi Hugenbergov načrt postal zakon, bi ne samo postali nemogoči nadaljni politični cilji Nemčije, temveč bi bilo porušeno tudi vse, kar se je do sedaj doseglo s trudom. V finančnem boju je odločilna gospodarska moč. Lojalna izpolnitev vseh prevzetih dolžnosti zahteva od nas, da delamo z vsemi silami. To je tudi edino jamstvo za zopetni dvig Nemčije. Državni zbor je Hugenbergov predlog odklonil in sedaj bo vlada razpisala ljudsko glasovanje, ki se bo vršilo nepreklicno dne 22. decembra. Da ljudsko glasovanje ne bo doseglo potrebnega števila glasov, je na dlani. Neprecenljiva pa je škoda, ki so jo povzročili Nemčiji nacionalci s svojo ljudsko zahtevo.

Politične vesti. Med rusko in kitajsko vlado se vršijo pogajanja. Rusi so izvršili ofenzivo, da se zavarujejo in izsilijo od Kitajcev sprejem pogojev. Po posrečeni ofenzivi so Kitajci takoj ponudili mir in obljubili, da hočejo vpostaviti enako stanje, kakor je bilo pred otvoritvijo sovražnosti. Sovjeti so stavili svoje pogoje: Kitajska mora vpostaviti prejšnje stanje na vzhodnih železnicah, izpustiti ujetnike, osvoboditi sovjetske državljane iz ujetniških taborov ter umakniti svoje čete z meje. Takoj nato so se pričela pogajanja v Nikolsku in je kitajska vlada pristala na ruske pogoje. — Amerika, Francija in Anglija so pri sovjetski vladi protestirale proti ruski ofenzivi. Rusi so po parurah odgovorili prav predrzno, da so nastopili v samoobrambi in niso kršili Kelloggove pogodbe, da sovjetska vlada ne trpi nobenega vmešavanja in da je bivanje oboroženih sil drugih držav na kitajskem ozemlju v kitajskih pristaniščih proti pariški pogodbi. Odgovor je napravil v vseh treh državah skrajno slab vtis. — Dne 27. oktobra so se vršile na Češkoslovaškem volitve v zbornico in senat. Po volitvah je bila sestava nove vlade poverjena Udržalu, ki pa je imel težko nalogo. Govorilo se je že o nacionalni vladi, samočeški vladil. Čemur pa ni pritril prezident Masaryk, ker je hotel, da sodelujejo v vladi tudi Nemci. Šele pretekli teden se je mogel zediniti s strankami in sestaviti vlado, v kateri so 4 češki agrarci, 3 češki socialisti, 2 češke ljudske stranke, 2 narodna socialista, 1 nemški socialista, 1 narodni demokrat, 1 obrtne stranke in 1 nemški

PODLISTEK

Kovač Franc:

Zadnji čarovniški proces na Važenbergu.

(Nadaljevanje.)

„Ha, ha, ha,“ so se smejali kmetje.

Ko je potem Peter Enci vsled zaužitega vina postal zgovoren, je pripovedoval, da se na Svinjski planini zbirajo čarovniki in čaravnice, da v svoji grešni hudobiji in škodoželjnosti vsipljejo točo daleč tja doli v Podjuno, da se more nesreča odvrniti edino na ta način, če pravoveren kristjan ustrelj v črne oblake. Da se je nekoč na Djekšah bogat kmet namazal s čarovniškim mazilom, se dvignil pod oblake in uganjal ondi razne čaravnice. Takoj je nastala huda nevihta, ki je žugala ugonobiti celo okolico in ubogi ljudje so molili, da bi jim nevihta prizanesla. Pobožen sosed se je opogumil, vzela puško in ustrelil z blagoslovljenim smodnikom in svinčcem proti črnim oblakom. Učinek je bil čudovit. Strahovito je zagrmelo, čarovnik je telebnil na zemljo in izgubil. Pobašal ga je vrag in odnesel v pekel. In njegova žena je umrla strahu na mestu.

Pripovedoval je vse to pač za kratek čas, kar so ljudje, udani praznovanju, si pripovedovali doma, se šalili, pil, pel in vsi so bili dobre volje, ne vedoč, da jih je pazno poslušal pri topli peči gosposvetski oskrbnik in posebno Encija sumljivo opazoval.

Šele proti večeru so kmetje zopet napregli in se podali proti domu. Oskrbnik pa, komaj je dospel domov, spiše pismo, da ga drugo jutro graščinski sel na vse zgodaj nese važenberškemu gospodu, kjer se je nahajal „Pangericht“ za okolico od Grebinja in severno od Drave. Gostilničar mu je povedal, kdo in odkod da je.

Pozno dopoldne je vstal gospod Sigmund tisto jutro. Dolgo v noč so sedeli gospodje pri bogati pojedini, zakaj gospod Sigmund si je štel v ponos, ob času velikega lova prirediti sijajno gostijo, da se je širila slava o njegovi gostoljubnosti daleč v Podjuno po vseh gradovih. Šele, ko je šentjurski mežnar odzvonil juternico, so se odpeljale zadnje sani, kjer je dremaal zaviti v kožuho vino velikovski cesarski sodnik, panrihtar doktor Jurij Wolfgang Tschabuschnig in poleg njega je kimal — kučno potegneno globoko čez ušesa — asesor Pongrac Reschenauer. Ni mislil, da se bo moral že drugi dan vrniti nazaj na Važenberg po važnih uradnih opravkih. Ker gospod Sigmund ni bil juri-

stično izvežban, je prostovoljno izročil vse v področje važenberškega gospostva spadajoče težke kriminalne slučaje velikovškemu cesarskemu sodniku.

Ravno je stopil v pisarno in pregledoval pošto. Od gubernija je došlo debelo, zapečaten pismo s cesarskimi pečati. Gubernij zahteva, naj gospostvo postavi določeno število mož za vojaško službo, oziroma naj se plača odkupnina po 30 goldinarjev za moža. Gospod Sigmund je ravno premišljeval, kateri možki bi bili za vojaško službo najbolj primerni, oziroma katere se more pač brez škode pogrešati pri gospostvu. Kmetov pač ne more siliti, ker niso postavno obvezni — in če bi določil kmete za vojaški stan, to bi bila gospodova škoda — kdo bi potem delal tlako, in če bi ne bilo delavnih moči, kako bo dobil desetino? Pač pa bo treba spraviti stran nekaj malopridnežev, lenuhov, postopačev, pretepačev in pijancev, katerih nihče ne bo pogrešal in bo tudi občina vesela, če se za vselej iznebi takih ljudi. Pa se bo že posvetoval o tem z rotmanom in Hubertom, ki boljše poznata ljudi. Potem jih polovijo in zvezane ter uklenjene zapeljejo v Celovec, da jih odpeljejo na Laško ali Turško, odkoder se le malokdo vrne, kvečjemu star ali pohabljen.

(Dalje sledi.)

agrarec. V parlamentu imajo vladne stranke naslednje zastopstvo: češki agrarci 46, češki socialisti 43, ljudska stranka 25, narodni socialisti 32, nemški socialisti 21, narodni demokraci 14, obrtne stranke 12 in nemški agrarci 16 poslancev. — Novo belgijsko vlado je sestavil zopet Jaspar iz dosedanjih vladnih strank. Na prvi seji ministrskega sveta je bil sprejet predlog vlade za rešitev flamskega jezikovnega vprašanja in delne uvedbe flamskega jezika v Gentu. Predlog bo predložen parlamentu. S tem je stopilo vprašanje uvedbe flamskega jezika v odločilni stadij ter je upati, da bo v kratkem rešeno to za Belgijo v zadnjem času tako pereče vprašanje. — Pri glasovanju v parlamentu o ljudski zahtevi niso glasovali vsi nemški nacionalci za Hugenbergov zakon. Ker se niso pokorili Hugenbergovemu diktatu, so bili 4 poslanci izključeni iz stranke. S to izključitvijo izgubi nemškonacionalna stranka 10.000 glasov. Položaj v stranki je tako napet, da je celo predsednik stranke grof Westarp podal ostavko. Izključeni poslanci bodo ustanovili samostojno novo stranko, ki bo imela kakih 20 poslancev, ker misli izstopiti iz stranke še 15 poslancev. Nemškonacionalna stranka je tedaj v razkroju in bo popoln razpad težko preprečiti.

DOMAČE NOVICE

Kolo časa. „Amerikanski Slovenec“ piše: Mnogo nemških Tirolcev je prišlo pod laško, zdaj Mussolinijevo kapo. Ravno se poroča, da je Mussolini po italijanskih oblastih odredil, da se nemški jezik ne sme več rabiti v cerkvah, na sodnijah, v šolah, niti na javnih sestankih. Ko so Nemci hoteli požreti slovenski Korotan kar sami, namreč še pred plebiscitom, so prišli na pomoč tudi — Tirolci, priprosti in nekaj inteligence, ker so bežali ravno tedaj pred Lahi. Priprosti Tirolci so videli, da je „nemška“ Koroška — slovenska in bili so poštteni, da so odložili puške. Inteligenca izmed Tirolcev pa je bila še nad — Mussolinijem. Nemški tirolski kapucinar je bil nastavljen v moji rojstni župniji, pri Mariji na Zili, kjer je prej župnikoval naš pisatelj Ksaver Meško, pa bi bil ta inteligent najraje kar vsem Slovincem potrgal jezike iz ust, da bi ne mogli več slovenski govoriti. Zdaj hoče Mussolini Tirolcem potrgati nemške jezike. Pravijo, da se v sedmih letih povračuje, včasih je treba čakati tudi — deset let ali več, a povračilo nikoli ne izostane. Sicer pa tudi — polenta vzkipi, ako je na ognju predolgo, in za nemškimi Tirolci stoji vsa Nemčija.

Sveče. (Predrznost.) Meseca oktobra t. l. smo odkrili spomenik v svetovni vojni padlim vojakom. Spomenik stoji v cerkveni ograji tik cerkve in ima zgoraj nad vhodom sledeči napis: 1914 + 1918. Pretekli teden je pa prišel nek železniški uradnik iz Bistrice v Rožu z listvo in črno barvo ter napisal med križem še leto 1919. Vsi na spomeniku zabeleženi so bili vojaki, razen nevojaka fužinskega delavca Franca Andrejčiča, in so padli v svetovni vojni, dočim je bil Andrejčič ustreljen 1919 od Volkswehra. Svetovali bi dotičnemu železničarju, da bi se rajše brigal za druge stvari in ne izzival mirnih vaščanov. Radovedni smo, kaj poreče k temu činu naša pož. bramba, ki je s pomočjo prebivalstva pustila napraviti omenjeni spomenik. Priporočali bi tudi orožništvu, da se zanima za zadevo, ker samolastno postopanje znanega gospoda ni v skladu z zakonitimi predpisi in potvarja namen spomenika.

Sele. Naša gorska vas je zadnja leta dobila prijaznejše lice. Skozi njo vodi lepo dvignjena in uravnana cesta in pobeljene hiše ob strani se ti prijazno smehljajo. Edino p. d. Tesnova hiša, najstarejša v Selah pri cerkvi, kakor pravijo, je že od starosti upognjena in potlačena k zemlji, a je zanimiva po svoji obliki. Pred prvotno hišo stojita dva lesena stebra, ki držita na sebi sobo s hodnikom, naslonjeno na drugem koncu na podstrešje hiše. Prostor pod to sobo služi stanovalcem za drvarnico, vozniški se zatekajo vanj pred dežjem in tudi avtomobili ga rabijo kot garažo. Tujci to hišo večkrat z zanimanjem ogledujejo in fotografirajo. Poleg cerkve se je letos poletni ponosno dvignil „Cerkveni dom“, zgrajen po darežljivosti domačin in drugih dobrotnikov. Na njem se vršijo zadnja dela in kmalu bo služil svojemu vzvišenemu namenu: povzdigi verskega in kulturnega življenja Selanov.

Dobrla vas. (Letina.) Kakor je „Koroški Slovenec“ že iz raznih krajev poročal o splošno dobri letini, moramo mi žal poročati ravno nasprotno. Imeli smo delno sušo, tako da krme tudi ni v izobilju. Največ pa je vzrok grozna toča dne 11. avgusta, ki je uničila skoro ves oves in ajdo, kakršne še stari ljudje ne pomnijo. Žitnice so v primeru z drugimi leti slabo založene. Samo krompirja je dosti, a kaj ko nima cene. Izkupiček bo slab, na drugi strani pa razna plačila kot davki, soc. dajatve in vse druge potrebnosti pa vedno naraščajo. Skrajni čas bi že bil, da bi se oblasti že tudi na kmeta malo bolj ozirale, zakaj kmetski stan je steber države.

Koml pri Pliberku. (Razno.) Na zastrupljenju z alkoholom je umrl dne 28. oktobra 29letni hlapec Martin Grobelnik. Izpil je pol litra špirta (beline od domačega žganja), se vlegel in umrl. — V noči na 12. novembra je nenadoma umrl v Libučah mladenič J. E. Zvečer je bil še vesel v gostilni. — Dne 28. nov. ponoči se je vračal posestnik Janez Krof, pd. Makej v Dobu na svoj dom. Bilo je temno in blizu svoje hiše je zašel ter padel v 2 m globoko betonirano apnenico, kjer je obtičal in utonil. V apneni jami je bilo le 95 cm apna in vode. Pač strašna smrt, če se pomisli, da se je slišalo stokanje 2 uri dolgo, ne da bi kdo šel pogledat, odkod prihaja. Rajni je hodil iz gostilne in se ponesrečil. V teku enega meseca tri nagle in neprevidene smrti. Kralj alkohol, kako kruto nam vladaš! Zato proč s pitjem! Zivela abstinenca! — Naj še omenimo, da je v septembru pogorelo pri Kogelniku na Komlu. Zažgal je mlad slaboumen hlapec. V teku 14 dni je zažgal tri posestva v naših hribih. Orožništvo ga je sicer prišlo, a škode nadomestiti pa ne more nihče. Eden pogorelec je bil celo nezavarovan. Od roda na rod prehaja često slaboumnost in to največ vsled zavzivanja alkohola.

Steckenpferd-Lilienmilch:

Toaletna voda lepih žen; njega lepotilna pri-
mes daje koži svežost in mladinsko napetost.
(Se dobi v vseh barvah polti.) 53

Drobne koroške novice. 3. t. m. je na Dujanju umrl celovski usnjarnar Filip Knoch, ki se je preselil na Koroško iz Švice, v starosti 73 let. Njegovi usnjarski izdelki igrajo na koroškem trgu vodilno vlogo. Ima pa tudi tovarno za cement in durit v Wietersdorfu. — Vnovčevalnica za les „Drauland“ izplača letos 5 odstotno dividendo v skupnem znesku 200.000 šilingov. Premoženje te delniške družbe znaša 7.611.360 S. Vnovčevalnice po 10.000 K z datumom od 2. januarja 1924 še zamenjava do 31. decembra 1929 podružnica Narodne banke v Celovcu. Po tem datumu izgubi ta denar svojo vrednost. — Pri sodišču v Dobrli vasi se vrši 20. t. m. ob pol 10. dopoldne javna dražba Erženovega in Perkovega posestva v Strpni vasi. — V Št. Vidu ob Glini je 30. novembra zavozil avto v 3 ženske: 10letna deklica je kmalu nato umrla, druga ženska je bila ranjena, tretja pa je dobila samo močan sunek. — V skladišče trgovca Sivca v Grebinju so neznanizmoviči vlomili in odnesli, kar so mogli rabiti. Škoda znaša 500 S. — Na Miklavžev sem so bile v Velikovcu sledeče cene: konji po 400—800 S; biki 0,90—1,10, pitani voli 1,40 do 1,50, vprežni voli 1,20—1,30, junci 1—1,20, plemenske krave 1—1,30, pitane 0,80—1,10, telice 1,10—1,30, teleta 1,80—2, pitane svinje 2,30 do 2,50, zaklani prašiči 2,50—2,60, plemenski 2,50—2,60, ovce 0,80—1,10, kože 0,45 S kg; pšenica 29—30 rž 25, oves 22—23, koruza 22, ajda 23—24, krompir 6—8 g za kg; sirovo maslo 4—5,60 S.

Dvor pri Šmihelu. (Poroka.) Zopet smo bili Dvorjanci po dolgem času prav židane volje. Mlademu Vižarju je postalo dolgčas in je šel h Krakorčevemu atu, da zaprosi za roko hčerke Micke, kar mu seveda ata niso odrekli. V torek dne 26. novembra smo praznovali poroko prav na vesel način. Nevesta je članica šmihelske Marijine družbe in obenem članica našega izobraževalnega društva. Želimo ji mnogo sreče v novem stanu in pričakujemo, da nas tudi sedaj ne pozabi! — Teden poprej pa je peljal Jakoparjev Dolfe na Suhi svojo izvoljenko pred oltar. Mladi Dolfe je član Prosto-

voljne požarne brambe, ki mu je na predvečer čestitala. Zarastla bo sedaj stezica... Obema paroma želimo sreče na zakonskem potu!

DRUŠTVENI VESTNIK

Društva, ki žele za božičnico navodila (božični prizor, božične deklamacije itd.), naj se blagovolijo obračati na svojo centralo, ki jim bo radevolje ustregla. Prireditve božičnice priporočamo vsem društvom; naj bi bil božični večer posvečen naši družini!

Škocijan. (Otvoritveni sestanek našega izobraževalnega društva se vrši v nedeljo dne 15. t. m. pri Rušu v Samožni vasi. Na sporedu je predavanje s skioptičnimi slikami, petje domačega zbora itd. Odbor se nadeja, da se bodo prvega sestanka udeležili vsi člani in članice polnoštevilno.

Kazaze. Občni zbor izobraževalnega društva se vrši v nedeljo dne 15. t. m. po sv. maši v župnišču. Na sporedu je tudi petje in dve deklamaciji ter govor Zvezinega tajnika.

Šmihel nad Pliberkom. (Sestanek.) Da ne boste mislili, da še vedno spimo spanje pravičnega, naznanjamo, da se vrši naš drugi sestanek v tej sezoni v nedeljo dne 15. t. m. po prvi božji službi v društveni sobi. Upamo, da bo tudi ta sestanek tako dobro obiskan kot je bil prvi. Odbor se je potrudil za pester spored. Svirali bodo tamburaši pod spretnim vodstvom kakor zadnjič. Govoril pa bode g. Pavle. Tudi za pošteno zabavo bo poskrbljeno, in sicer: „Postršček Nace pri zasliševanju.“ Torej vendar ne spimo, zdramili smo se, a sedaj pa na delo, ker resnobni so dnevi!

Št. Vid v Podjuni. (Turški križ.) Naše vrle igralke in igralci so nam v nedeljo 24. nov. pri Voglu v Št. Primožu priredili zares umetniški užitek. Predstavljali so namreč pobožno-ganljivo, poučno in obenem težavno igro dr. Kreka „Turški križ“ in sicer splošno tako dovršeno, kakor je na deželiskem odru le mogoče. Navdušeni so bili igralci, ne manj tudi gledalci. Občudovali smo posebno tri igralke, ki so imele težke vloge, kjer je bilo treba posebno dobrega spomina. Za dober uspeh igre ima veliko zaslugu starejši gospod, ki noče biti imenovan, ki pa ima iz mladih let velike izkušnje v igranju in podajanju na odru. Pisec teh vrstic je bil pričujoč pri raznih igrah in na raznih krajih na deželi med koroškimi Slovenci, toda boljše, z večjim navdušenjem in z večjo ognjevitostjo se nikjer še ni igralo, kakor pri nas „Turški križ“. Na splošno zahtevo se bo ta igra ponovila v nedeljo dne 15. decembra ob treh popoldne pri Voglu. Smo prepričani, da bo marsikateri šel igro še enkrat gledat in da bo pripeljal tudi svoje znance, da bo gledališka dvorana natlačena polna, kakor pri prvi predstavi. Dovolimo si trditi, da bi mi z našimi igralci brez posebnih težkoč uprizorili tukaj celo „Miklovo Zalo“, če bi imeli na razpolago večji oder. Živele naše spretnne igralke in igralci! S pogumom naprej!

Kotmara vas. (Naša kri.) Tukajšnje društvo „Gorjanci“ je priredilo 24. novembra narodno igro „Naša kri“. Glede igre je treba omeniti, da se je v splošnem igrala precej dobro. Priporočati bi bilo nekoliko več vaj in bi tudi ne škodovalo, če bi se polagala na pravilno izgovarjajo besed večja važnost. Večkrat se je že povdarilo, da se mora igralec življenje, doživljanje. Pač smo bili nekaterih igralcev iz srca veseli. Predvsem bi omenili Bašnika, Jerico, Štefana in tudi Gašpar ni bil napačen. Po petju zunaj odra smo tudi spoznali, da biva tukaj prava koroška pesem. Fantje, krasne glasove imate! Koliko lepote je v tej naši slovenski koroški narodni pesmi, da strmijo nad njo celo tujci. Škoda, da se ponekod, posebno v Podjuni, premalo zanimajo zanjo. Poslali ti bomo pevce iz Roža, da se navdušiš za lepoto naše narodne pesmi! Končno pa želimo Kotmirčanom na odru mnogo uspeha, da bi napredovali z vsako igro. Pa nč za zv. Podjunčan.

Bilčovs. (Kuharski tečaj in pevska prireditve.) Končno je le prišlo do gospodinjsko-kuharskega tečaja. Oskrbela nam ga je S. K. S. Z. in z njo vred vrle voditeljice naših tečajev, ki žrtvujejo sebe in svojo mladost vzgoji naroda, oziroma vzgoji dobrih gospodinj. Naj se jim zato tudi izreče iskrena hvala! Zbrala so se

dekleta, med njimi tudi nekaj mladih gospodin, da si prisvojijo to, kar nam nudijo naši tečaji. Radosnih obrazov so prihajale tečajnice vsak dan in tako tudi odhajale, in ti obrazi so govorili vsakemu, da je v tečaju življenje. da tečaj res nudi nekaj, kar je potrebno dekletu in gospodinj. Hitro, da prehitro je poteklo teh šest tednov. Kratka doba je to, a v tem času so slišale toliko koristnega in potrebnega, videle in pisale, da se človeku zdi skoro nemogoče, da bi mogel tako kratkoročni tečaj prinesiti udeleženkam toliko koristi. Dne 4. t. m. je bila razstava kuharskih izdelkov in ljudje se niso mogli dovolj načuditi lepim, okusno napravljenim predmetom. Marsikdo, ki je tečaj imel za nepotreben, je moral spremeniti svoje mnenje. Kljub deževnemu vremenu je obiskalo razstavo mnogo ljudi, ki so vse izdelke pokupili že pred zaključkom razstave. Tečajnice pa bodite hvaležne voditeljici gđc. Krištofovi, hvaležne tudi naši Zvezi in domačemu našemu izobraževalnemu društvu. V dopolnilo razstave se je vršila isti dan ob 3. popoldne v gostilni pri Miklavžu tudi pevski prireditve. Združen pevski zbor Loga vas, Št. Ilj, Bilčovs je izvajal pesmi svoje turneje po Dravski banovini. Naše ljudstvo je znalo ceniti to prireditve, kar dokazuje številni obiski prireditve. Ni še videl Bilčovs tako lepo uspele prireditve. Pa je tudi zbor pel izredno lepo in živo, kar je moral priznati sleherni navzoči. Zaslugo, da imamo tako močan in izvežban skupni pevski zbor, ima pač naš vrli pevovodja Pavle Krnjak iz Trebinje. Za njegov trud mu gre vse priznanje.

Od nekad. (Vtisi Miklavževega večera.) Da si preženemo dolgčas in se odzovemo vabilu na razstavo, smo se napotili kljub slabemu vremenu v Globasnico. Ogledali smo si najprej razstavo in smemo čestitati gđc. voditeljici Hartmanovi k res dobremu uspehu. Kar nas je pri nadaljnem sporedu zelo veselilo, je bila slovenska pesem. Zastor se je dvignil in pri prizoru „Dekle in domovina“ nam je postalo težko ali obenem mehko in toplo v duši. Prizor je prava slika našega položaja. Naj ga površno opišemo. Na odru sedi dekle, ki predstavlja mater „domovino“. Odeta je v črn pajčolan, žalostno in otožno ji je lice in solzen pogled. Drugo dekle deklamira Gregorčičevo „Vdova tožna zapuščena“. „Zakaj jokaš?“ jo vpraša mati. „Zakaj bi ne jokala?“ odgovarja domovina; „ko so mi lastni sinovi in hčere postali nezvesti... Ali me te še ljubimo...“ Nadaljni nastop deklet predstavlja črno vojsko kralja Matjaža. Razjasni se velo lice materi domovini, ko so ji prisegle neomajno zvestobo in ljubezen in jo ovenčale s cvetjem. Dekleta, ostanite zveste domovini tudi v življenju! Ostanite pa tudi zveste svojim idealom! Krasen je bil nastop Miklavža in angeljev, naravnost grozen pa parkljev. Malo klaverno smo se držali, ko nam Miklavž ničesar ni prinesel. Nismo bili zaznamovani v knjigi Mihaelovi. Tako nam je ta popoldan nudil poleg zabave tudi korist in pouk. Prijatelj — e.

GOSPODARSKI VESTNIK

Seja deželnega kulturnega sveta, dne 22. novembra 1929.

Predsednik Gruber čestita kanoniku msgr. Podgorcu v imenu kulturnega sveta.

Msgr. Podgorc se zahvaljuje in opozarja na potrebo, da se razprave kulturnega sveta izkoriščajo v časnikih, ter izraža svoje zadoščenje, da mu je bilo mogoče sodelovati za blagor našega kmečkega ljudstva.

Opravično poročilo.

Dr. Stotter: Dne 13. novembra se je vršilo zasedanje predsednikov glavnih kmetijskih korporacij in kulturnih svetov. Poljedelski minister je govoril o carinskih potrebah bližnje bodočnosti. Splošno se mora reči, da je avstrijsko kmetijstvo s carino manj varovano kakor ono sosednih držav. Avstrija mora stremeti za tem, da se njena carina dvigne na stopinjo nemške. Pri tem pa je treba opozarjati, da carina sama ne pomaga nič in je treba še drugih priložnosti. Kot prvo pomoč v žitni krizi priporočamo ureditev žitnega uvoza, pritisk na mlinarje, da morajo mleti tudi primerno množino domačega žita in izdatno podpiranje kmetov, ki sejejo žito, iz državnih sredstev.

Težkoče s krompirjem.

Obširno se je govorilo o težkočah s krompirjem. Žalibog ni bilo mogoče spraviti krompirja v Italijo. A domače tovarne za škrob kupujejo veliko krompirja iz inozemstva; te se bo prisililo, da se poslužujejo domačega pridelka in tako se bo položaj olajšal.

Beljaška mlekarna.

Dne 10. novembra se je otvorila gornjekoroška mlekarna v Beljaku. S sedanjim razvojem je ljudstvo zadovoljno. Vsaki dan se dovaža že 10.000 litrov mleka in se kmetom izlačuje lep denar.

Nezgode.

Pri kmetijski zavarovalnici se je vršil razgovor o nezdodah, ki se gode pri kmetih. Treba bo ljudi poučiti, širiti med njimi primerne podobe in potem poučevati o varstvu zoper nezgode tudi v šolah.

Tovarniška škoda v Podkloštru.

Dne 24. oktobra je bil razgovor med zastopniki tovarne na Zilici in kmeti okoli Podkloštra. Tovarniški dim dela na poljih grdo škodo, in ljudje zahtevajo odškodnine. Obe stranki sta volili svoje zastopnike, ki bodo Uniji stavili predlog.

Planinsko gospodarstvo.

V dneh 26. in 27. oktobra sta se vršila tečaja za gorjansko gospodarstvo v Lokavi in Sv. Lovrencu v Lesni dolini. Dne 28. in 29. pa v Kotu in Dolih v Melanski dolini. Zda se preneso kurzi v Labudsko dolino.

Molžniki.

Izkušnja molžnikov se je izvršila z lepim uspehom.

Gradin.

Na trgu se je prikazal v najnovejšem času nek izdelek, ki se imenuje gradin, ki je napravljen iz olja podzemskih orehov in mleka ter popolnoma nadomestuje smetano. Kmetijstvo zahteva, da se ta izdelek spravlja na trg pod svojim imenom, kakor svojčas zmrzlo meso, da kdor hoče smetane, tudi smetano dobi. Mlekarstvu nova iznajdba ne bo v prid.

Deželna razstava.

Pri deželni vladi se je vršil dne 21. novembra razgovor o nameravani deželni razstavi, ki bi se naj bila napravila prihodnje leto — v spomin na glasovanje. Izkazalo se je, da ni mogoče razstave delati, kakor se je mislilo. Razstava bo brzkone samo obrtna. Če se priredi obrtna razstava, kmetijska ni mogoča, če se pa obrtniki ne odločijo do 7. decembra, se bo moral kulturni svet posvetovati, ali je mogoče s pičlimi sredstvi, ki so na razpolago, prirediti kmetijsko razstavo.

Okrajno kmetijsko zborovanje

se je vršilo v Velikovcu dne 20. novembra. Slišale so se pritožbe, da občine premalo sodelujejo pri zavarovanju kmetijskih delavcev.

Pritožbe zoper pošto.

Ferlič: Poštna uprava se nič ne ozira na potrebe kmetov; vasi in doline zahtevajo, da se jim dostavlja pošta, a brez uspeha. Že leta sem se pritožujem, da pošta v Ziljsko dolino ne prihaja redno z jutranjim vlakom. Železnica je končno izjavila, da vzame pošto s seboj s tovornim vlakom, ako se ta v Beljaku pravočasno odpravi. A pošta odklanja, češ, da ne more. Obenem pa poštna uprava naprej povišava pristojbine. (Dalje sledi.)

Zvišanje carin. Poroča se, da bo poljedelski minister predložil parlamentu svoj agrarni program, v katerem bo predlagal povišanje carin na žito in moko ter ukrepe za zaščito svinjereje, mlekarstva in mlinske industrije. Carina na žito naj bi se avtonomno povišala od sedanjih pogodbenih 2 S na 6 S. Poleg tega namerava uvesti izravnalne pristojbine, ki bi omogočale, da se doseže za pšenico cena 46 S, za rž pa 40 S. Carina na moko, ki je po pogodbah z Madžarsko in Jugoslavijo vezana, se ima istotako povišati. Dodatna carina na moko se poviša od 5 na 8 S. Poleg tega bo poljedelski minister predlagal, naj se predpiše, da morajo mlini pri mletju pšenice rabiti 40% domače pšenice in pri mletju rži 70% domače rži. Tudi uvožena moka naj bi se prisilno mešala z domačo v razmerju 60:40 pri pšenici in 30:70 pri rženi moki. Za zaščito svinjereje bo predlagal, da se najnižja teža za carine prost uvoz svinj poviša od sedanjih 110 na 125 do 135 kg. Prodrli pa bo najbrž tudi predlog glede povišanja carine na sladkor.

RAZNE VESTI

Drobne vesti. Začasno je v Avstriji okrog 220.000 podpiranih in nepodpiranih brezposelnih. In zima se še niti pričela ni. — Jugoslavija: V Beogradu je bilo zaprtih več pogodbenih nameščencev, ki so prodali Italiji podatke o železniških progah in ostalih prometnih sredstvih. — Glasbena Matica v Ljubljani gostuje sedaj po Francoskem. Povsod, kjer je pela, je dosegla slovanska pesem velik uspeh, posebno še v Parizu, kjer se je vršila obenem proslava 120letnice Ilirije. — Nemčija: Francozi so dne 30. novembra izpraznili drugo porenjsko cono, to je mesta Aachen, Düren in Koblenz. — V neki kaznilnici v Berlinu je neki jetnik položil svojo glavo v stroj za rezanje papirja in se sam obglavil. — Ostale države: Vojaško letalo, ki se je vračalo z bojišča, je med poletom nad mestom Hongkong na Kitajskem izgubilo eno bombo, ki je padla na bolnico. Ves levi del bolnice je razneslo, okrog 20 bolnikov je bilo ubitih. Poslopje je pogorelo. — 5. t. m. je obiskala italijanska kraljevska dvojica papeža v znak, da je izravnani spor med italijansko vladarsko hišo in papeštvom. — V Hongu na Madžarskem so se v zadnjem času zelo množili požari. Oblasti so ugotovile, da je zažgal gasilski trobentač, ki je priznal, da je zanj največji užitek na svetu, če more trobiti v svojo gasilsko trobento požarni alarm. — Amerika ne namerava več izdelavati sladkorja v trdem stanju, temveč v tekočem in poslej bodo nosile gospodinje sladkor iz prodajaln v litrih. Iz tovarn se bo prevažal kakor bencin, olje ali petrolej v avto-cisternah. Razume se, da bodo imeli trgovci v svojih trgovinah posebne posode, mogoče s sesalko, iz katerih bodo točili gospodinjam sladkor na litre. — V Solunu na Grškem je prišlo do krvavega spopada med visokosolci in orožništvo, ki mu je morala priti na pomoč konjenica. Študenti so hoteli s silo vdreti k oblastvom in predložiti svoje zahteve, ker z dosedanjimi uredbami vseučilišča niso zadovoljni. 15 študentov je bilo ranjenih, med njimi 4 težko.

Kovačnica se da v najem dobro izvežbanemu kovaču, ki mora imeti tudi nekaj gotovine. Kovačnica stoji na dobrem kraju in je na vodno silo. Daleč okoli ni kovača in okolica ga zelo potrebuje. — Naslov se izve v upravništvu lista.

Sprejel bi fanta, ki ima veselje se izučiti v vseh kmetijskih panogah, posebno pri živini, strojih in na polju. Samo fantje, ki so od poštene krščanske družine, ne pod 18 let stari, naj se oglasio. Dobra vzgoja in oskrba v vsem zasigurana. Kje pove opravništvo lista.

Sprejme se trgovski vajenec z meščanskošolsko izobrazbo.

Vprašati je v trgovini

Franc Planteu, Velikovec.

Zobni atelje

je otvoril 1. decembra

Ordinira:

ob delavnikih od 8. do 12. in od 3. do 6. ure. ob nedeljah in praznikih od 9. do 12. ure.

Josef Krainz
v Železni Kapli

Pozor! Naznanjam, da sem otvoril svojo čevljarsko obrt v Mali vasi pri Globasnici p. d. Hamru, hišna št. 1.

Moja načela so: solidno delo, točna postrežba in nizka cena.

Za obilen obisk se priporočam Šimen Konečnik, čevljarski